

Nr 82.

Av herr **Olsson** i Broberg m. fl., om ändring i 12 § 1 mom.
tredje stycket i gällande bevillningsförordning.

Som bekant är vår gällande bevillningsförordning otillfredsställande, särskilt beträffande dess alltför stora brist på anpassningsförmåga efter de skattskyldiges skatteförmåga till kommunala ändamål.

Mera och mindre djupt ingripande förslag till reformering av bemälda förordning, hava vid olika tillfällen framställts till riksdagen, men hava dessa strandat på grund av bristande utredningar om de föreslagna ändringarnas verkningar på alla de områden som beröras av denna förordnings grundläggande betydelse så väl i skattehänseende som beträffande våra rösträttsförhållanden.

Visserligen har förordningen om inkomst- och förmögenhets-skatten till staten i väsentlig mån brutit förutvarande gemensamma principer för skattskyldigheten till stat och kommun; men problemet att modernisera den kommunala skatteförordningen så, att den bringas i överensstämmelse med nu rådande förhållanden, är så pass invecklat, att den s. k. kommunalskattekommittén redan därpå nedlagt årslånga arbeten, utan att f. n. likväl kunna överblicka, när resultatet av dess utredningar och ett därpå grundat förslag kan vara att förvänta.

I samma mån som tiden emellertid fortskrider och förhållandena med nu rådande snabba utveckling hastigt förändras, blir författningen i fråga allt svårare att kunna tillämpa i sin nuvarande lydelse.

Den alltför snäva marginal inom vilken taxeringsmyndigheterna hava att röra sig beträffande möjligheten att inom författningens ram kunna åstadkomma skattelindringar, där sådana äro av verkligt behov påkallade, och sålunda kunna skipa billighet och rättvisa i erforderlig utsträckning, är författningens, efter vår mening, största brist.

Mycket missnöje och mycken skatteolust skulle kunna förebyggas, därest bevillningsförordningen lämnade möjlighet för de lokala taxeringsmyndigheterna i landets olika orter att kunna taga tillbörlig hänsyn till de mångskiftande förhållanden, såväl av lokal men därjämte och

ännu mera av individuell och familjär art, som inverka på de skattskyldiges skatteförmåga.

En i och för sig ganska enkel men i sak effektiv och välgörande förändring av § 12 i berörda förordning är därför väl på sin plats och utförbar, helst det moment som behöver att beröras av denna förändring är en, så att säga fristående, detalj av förordningen, som icke kommer i konflikt, vare sig med förordningens grundläggande principer eller med dess inverkan på våra rösträttsförhållanden.

Moment 1, tredje stycket av förenämnda 12 §, som ovan åsyftas, innehåller föreskrift om det s. k. fakultativa, eller rörliga bevillningsfria avdraget, samt exemplifiering av de förhållanden, som berättiga till användande av denna avdragsrätt.

Dessa bestämmelser äro alltför knappt tillskurna, och kunna omöjligt längre försvaras inför de förändrade förhållanden som uppstått efter deras tillkomst år 1883.

Visserligen utvidgades bestämmelserna genom 1910 års förändrade förordning, men denna förändring gällde icke beloppet, kronor högst 200, som får tillämpas under angivna förhållanden, utan avsåg endast i huvudsaken att utsträcka möjligheten att generellt anlita denna avdragsrätt »å ort, där levnadskostnaderna äro synnerligen höga i jämförelse med förhållandet i riket i allmänhet». Denna generella avdragsrätt å s. k. »dyrort», som i och för sig kan uppgå till de såsom maximum föreskrivna kronor 200, avklipper möjligheten att beträffande förhållanden emellan olika skattedragande kunna åstadkomma den jämkning, som i sista alternativet av den berörda exemplifieringen är betingad, såsom »där skattskyldiges skatteförmåga eljest på grund av särskilda förhållanden (långvarig sjuklighet, stark skuldsättning, olyckshändelse och dylikt) är väsentligt nedsatt».

Det är just då *samtliga* ovan citerade exempel äro förhanden, som behovet av den rörliga avdragsrätten allra starkast framträder. Sålunda bör icke allenast det rörliga avdraget på grund av nu förevarande förhållanden ganska avsevärt höjas till sitt maximibelopp i sin helhet, utan ock fördelas så, att en del är disponibelt, där stor familj och höga levnadskostnader motivera dess anlitan, och *därjämte* någon del, där långvarig sjuklighet, stark skuldsättning m. m. föreligger.

Man kan med skäl säga, att även det s. k. fasta bevillningsfria avdraget — kronor 450 — numera föga motsvarar principerna för dess tillkomst, nämligen: »att inkomstbeskattningen icke måtte komma att drabba dem, som icke äga större tillgångar än som oundgängligen fordras för fyllande av de nödvändigaste levnadsbehoven», varför en höjning även

härav är mera än välmotiverad, men då denna åtgärd i någon mån skulle beröra grunden på den kommunala beskattningens område och därjämte även beröra våra rösträttsförhållanden, så måste man med avseende härpå giva sig till tåls med att avvakta det förslag, som kan framkomma av de utredningar som utföras av den kommande skattekommittén.

Den ovan först motiverade förändringen som vi här tillåta oss att föreslå är däremot av beskaffenhet att den i och för sig kan genomföras utan störande inverkan på bevillningsförordningen i övrigt, samt utan att föregripa kommunalskatteskommitténs arbeten.

De förslag och beslut som emellertid kunna framkomma av nämnda arbete komma antagligen att låta vänta på sig ännu i åratal, och den ovan berörda ändringen av bevillningsförordningen, visserligen såsom ett provisorium, men som ett ganska betydelsefullt sådant, är lätt genomförbart, och säkerligen välkommet för såväl taxeringsmyndigheter som vederbörande skattskyldige, vilka därav beröras, varför vi tillåta oss hemställa,

det riksdagen behagade besluta följande förändring av tredje punkten i 12 § av gällande bevillningsförordning:

Det belopp, för vilket bevillning sålunda äger rum eller som får från uppskattad inkomst bevillningsfritt avdragas, skall ökas, där den skattskyldige huvudsakligen försörjer, jämte sig själv, sammanlagt mera än tre personer eller å ort, där levnadskostnaderna äro synnerligen höga i jämförelse med förhållandet inom riket i allmänhet till högst 200 kronor; ävensom där skattskyldiges skatteförmåga eljes på grund av särskilda förhållanden (långvarig sjuklighet, stark skuldsättning, olyckshändelse och dylikt) är väsentligen nedsatt; dock att, även om samtliga dessa skäl förefinnas, denna ökning icke må för någon skattskyldig eller i fråga om äkta makar för dessa gemensamt överstiga 400 kronor.

Stockholm i maj 1914.

Oscar N. Olsson.

S. Welin.

Cornelius Olsson.

C. Wallentin.
